

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра спортивних ігор

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 22 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНИХ ІГОР
(волейбол)**

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем
зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Одеса – 2022

УДК: 378:37.016:796.1/3(07)

Б 72

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 9 від 28 квітня 2022 року)

Рецензенти:

Іван ГАНЧАР, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання і спорту Національного університету «Одеська морська академія»

Валентина ТОДОРОВА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Розробники:

Олег ПІДГІРНИЙ – старший викладач кафедри спортивних ігор, кандидат педагогічних наук.

Олег ПІДГІРНИЙ

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)»: метод. реком. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 28 с.

Структура методичних рекомендацій відповідає плану та програмі навчальної дисципліни «Теорія і методика спортивних ігор (волейбол)» для закладів вищої освіти педагогічного профілю. У методичних рекомендаціях відображено подано плани практичних занять з курсу, завдання для самостійної та індивідуальної роботи, критерії оцінювання виконаних завдань.

Методичні рекомендації можуть стати в нагоді для здобувачів вищої освіти першого рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), викладачам закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Навчально-тематичний план дисципліни	
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	5
1.2 Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів.....	10
3. Завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями.....	11
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	20
5. Критерії оцінювання за різними видами роботи.....	21
6. Список рекомендованої літератури.....	23

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» складається з одного модуля та двох змістовних модулів.

Змістовний модуль 1. «Історія волейболу. Основи техніки гри у волейбол» включає в себе дві теми.

Змістовий модуль 2. «Методика навчання гри у волейбол» включає в себе одинадцять тем.

Система фізичного виховання – органічна частина загальної системи виховання молоді. Мета фізичного виховання – зміцнення здоров'я, розвиток фізичних можливостей людини, формування та удосконалення життєво важливих рухових навиків і вмінь, підготовка її до праці та захисту нашої Батьківщини.

Волейбол є одним із основних засобів фізичного виховання, що входить в блок практично-базових дисциплін навчального плану підготовки спеціалістів фізичного виховання.

Високий рівень розвитку сучасного волейболу, як виду спорту, робить його одним з ефективних засобів всебічного фізичного розвитку. Відомо, що сучасний волейбол ставить надзвичайно високі вимоги до функціонального стану організму, до фізичних якостей людини.

Дисципліна «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» є обов'язковою для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), вивчається на денній та заочній формі навчання.

1. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни: Обов'язкова	
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура)	Мова навчання: українська	
Змістових модулів – 2		Рік навчання:	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: Розробка методичних комплексів спрямованих на вивчення технічних прийомів нападу і захисту у волейболі	Спеціальність: <i>014 Середня освіта (Фізична культура)</i>	1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	1	1
		Лекції	
		4 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		34 год.	68 год.
Індивідуальні завдання:			
12 год.	12 год.		
Вид підсумкового контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 45 % / 55 %

для заочної форми навчання – 11,5% / 88,5 %

1.2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни є опанування студентами знаннями, вміннями та професійно-педагогічними навичками з волейболу, необхідними для самостійної тренерсько-педагогічної, організаторської, наукової та виховної сфер діяльності фахівця з фізичного виховання, а також використання оздоровчої цінності цього виду спорту. Сформувати цілісну систему знань, умінь і навичок необхідних для оволодіння техніко-тактичними діями, методикою навчання, інструкторсько-суддівською підготовкою. Навчитися працювати в групах, ефективно брати участь у навчальному процесі.

Завдання:

- сформувати знання про історію розвитку волейболу;
- опанувати необхідні знання та практичні вміння у виконанні технічних прийомів і тактичних дій у волейболі;
- навчити студентів методично та грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям у волейболі;
- опанувати знання про правила гри в волейболі та вміння судити гру;
- вміти аналізувати отримані результати та виправляти помилки;
- вміти розробити поурочний план та план-конспект уроку з волейболу.

Навчальна дисципліна «Теорія і методика спортивних ігор (волейбол)» відноситься до циклу професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) та вивчається на денній та заочній формі навчання.

Передумови для вивчення дисципліни: для вивчення навчальної дисципліни «ТМВ спортивних ігор» студенти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін: «Анатомія людини і динамічна морфологія», «Педагогіка», «ТМВ рухливих ігор», «ТМВ легкої атлетики», «ТМВ гімнастики та МРВ».

Очікувані програмні результати навчання.

1. ПРН 5. Демонструвати знання з еволюції розвитку фізичної культури; знати історію, традиції, особливості розвитку здорового способу життя, гігієнічних навичок, фізичного виховання в Україні;
2. ПРН 8. Знати і пояснювати принципи, мету, завдання, засоби та методи фізичної культури, обговорювати особливості фізкультурно-оздоровчої діяльності, організацію й проведення спортивних змагань;
3. ПРН 15. Уміти взаємодіяти з іншими людьми, працювати в групах, обстоювати власну позицію, організовувати навчальний процес;
4. ПРН 16. Виконувати визначені види рухових дій для фізкультурно-оздоровчих занять та спортивно-масових; дотримуватись рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності оздоровчої рухової активності протягом тижня; вести здоровий спосіб життя;
5. ПРН 21. Пояснювати принципи, засоби та методи фізичного виховання школярів; інтерпретувати теорію навчання рухових дій; описувати методики розвитку фізичних якостей; визначати форми організації занять у фізичному вихованні;

У результаті вивчення навчальної дисципліни *здобувач вищої освіти* знає:

- 1) Як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури: термінологію з волейболу; класифікацію техніки і тактики гри; методику навчання та тренування;
- 2) Основні теоретичні положення в галузі фізичної культури: історію виникнення та розвитку волейболу;
- 3) Вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичної культури та спорту: правила змагань;
- 4) Правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту персоналу та населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих: вимоги до місць занять

волейболом та вимоги до обладнання; правила техніки безпеки на заняттях та змаганнях з волейболу

Здобувач вищої освіти вміє:

1) Розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів: планувати і організовувати навчально-тренувальний процес з волейболу;

2) Практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури: організувати і провести змагання з волейболу із оформленням відповідної документації;

3) Здійснювати організацію діяльності населення з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя: володіти техніко-тактичними прийомами гри у волейбол;

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання з основ теорії і методики фізичного виховання та теорії і методики фізичної культури.

ФК 4. Здатність до управління процесом навчання рухових дій, розвитку фізичних якостей та вирішення оздоровчих і виховних задач.

ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний педагогічний контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

ФК 6. Здатність визначати анатомо-морфологічні, психологічні, біомеханічні особливості фізкультурно-спортивної діяльності й характер їх впливу на організм людини з урахуванням статі, віку.

ФК 9. Здатність використовувати різні методи, методики, методичні прийоми з навчання, виховання.

ФК 11. Здатність забезпечувати в процесі професійної діяльності дотримання вимог безпеки, санітарно-гігієнічних норм, здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я.

ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

ФК 18. Здатність до педагогічної творчості, інноваційної діяльності у фізичній культурі.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин		Форма контролю
		Денна	Заочна	
Модуль 1. Волейбол				
1.	Історія виникнення та розвитку гри в волейбол, сучасний стан волейболу в світі і в Україні	2	4	Усне опитування, схематичне зображення вправ, ОМВ
2.	Методика навчання переміщень волейболістів по майданчику. Аналіз техніки виконання стійки і переміщень в волейболі.	2	4	
3.	Методика навчання передачам м'яча двома руками зверху в волейболі. Аналіз техніки виконання передачі м'яча двома руками зверху	4	6	
4.	Методика вдосконалення передачі м'яча двома руками зверху на місці та в русі.	4	6	
5.	Загальна та спеціальна фізична підготовка	2	4	
6.	Офіційні правила гри в волейбол	2	4	
7.	Методика навчання прийому м'яча двома руками знизу. Аналіз техніки виконання прийому-передачі м'яча двома руками знизу.	4	6	
8.	Методика вдосконалення прийому м'яча двома руками знизу. Аналіз техніки прийому м'яча двома руками знизу.	2	6	
9.	Методика та аналіз техніки виконання верхньої прямої подачі. Різновиди подач.	2	6	
10.	Методика навчання нападаючого удару в волейболі. Аналіз техніки виконання прямого нападаючого удару.	2	4	
11.	Методика вдосконалення нападаючого удару в волейболі	2	6	
12.	Аналіз техніки виконання блокування. Методика навчання та вдосконалення.	2	4	
13.	Аналіз техніки виконання обманних дій у нападі.	4	8	
Всього годин		34	68	

3. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Історія волейболу. Основи техніки гри у волейбол

Теоретичні питання до заняття:

Тема 1. «Історичний нарис розвитку волейболу у світі та Україні»

1. Характеристика волейболу, як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
2. Волейбол – олімпійський вид спорту.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Демчишин А. П. Волейбол – гра для всіх / А. П. Демчишин. – Київ : Здоров'я, 2003. – 104 с.
2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю.Д., Портнов Ю.М. Спортивные игры. – М.: Издательский центр Академия, 2002. – 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 2. «Основи техніки гри у волейбол»

1. Класифікація техніки гри в захисті..
2. Класифікація техніки гри в нападі.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Демчишин А. П. Волейбол – гра для всіх / А. П. Демчишин. – Київ : Здоров'я, 2003. – 104 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю.Д., Портнов Ю.М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Змістовий модуль 2. Методика навчання гри у волейбол.

Теоретичні питання до заняття

Тема 3. «Методика навчання передачам м'яча двома руками зверху в волейболі»

1. Дайте характеристику техніки передачі м'яча двома руками зверху.
2. Описати види передач м'яча двома руками зверху.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.–Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 4. «Методика вдосконалення передачі м'яча двома руками зверху на місці та в русі»

1. Описати підготовчі вправи для навчання передачі м'яча зверху на місці (3 вправи).

2. Описати підготовчі вправи для навчання передачі м'яча зверху на місці перед собою та за голову (3 вправи).

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

3. Чхань А.А. Основи технічної підготовки з волейболу на факультативних заняттях: Методичні вказівки // А.А. Чхань, О.І. Підлужняк, А.Ю. Горбатий, О.А. Колос. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 40 с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 5. «Загальна та спеціальна фізична підготовка»

1. Описати комплекс вправ загальної фізичної підготовки волейболіста (9 вправ).

2. Описати комплекс вправ спеціальної фізичної підготовки волейболіста (9 вправ).

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Демчишин А. П. Волейбол – гра для всіх / А. П. Демчишин. – Київ : Здоров'я, 2003. – 104 с.
2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.
3. Лісянський В.К. Керування тренувальним і змагальним процесом волейболістів високої кваліфікації за допомогою системи педагогічних спостережень / В.К. Лісянський, Є.П. Волков. – Харків: Основа, 2002. – 18 с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 6. «Офіційні правила гри в волейбол»

1. Описати офіційні правила волейболу згідно з FIVB.
2. Виокремити особливості в проведенні матчів під час Волейбольної Ліги Націй.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Куньянский В. А. Волейбол: О некоторых аспектах игры и судейства. — М.: ТВТ Дивизион, 2009. — 72 с.
2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 7. «Методика навчання прийому м'яча двома руками знизу»

1. Дайте характеристику техніки прийому м'яча двома руками знизу.
2. Описати види прийому м'яча знизу в падінні.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.–Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 8. «Методика вдосконалення прийому м'яча двома руками знизу»

1. Описати підвідні та підготовчі вправи для прийому м'яча двома руками знизу з різних положень (3 вправи).
2. Проаналізувати техніку виконання прийому м'яча двома руками знизу в падінні.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.—Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 9. «Методика та аналіз техніки виконання верхньої прямої подачі»

1. Дайте характеристику техніки верхньої прямої подачі м'яча.
2. Описати різновиди подач та техніку їх виконання.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Піменов В.П. Спортивна гра – волейбол. – Івано-Франківськ: Лілея, 2000. – 165 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 10. «Методика навчання нападаючого удару в волейболі»

1. Дайте характеристику техніки прямого нападаючого удару. Підвідні вправи при розучуванні нападаючого удару.

2. Дайте характеристику індивідуальних технічних дій в нападі. Спеціальні вправи для навчання нападаючого удару.

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

3. Чхань А.А. Основи технічної підготовки з волейболу на факультативних заняттях: Методичні вказівки // А.А. Чхань, О.І. Підлужняк, А.Ю. Горбатий, О.А. Колос. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 40 с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 11. «Методика вдосконалення нападаючого удару в волейболі»

1. Описати аналіз техніки та методика вивчення, зразкові вправи під час розучування нападаючого удару (3 вправи).

2. Описати аналіз техніки та методика вивчення, зразкові вправи під час розучування нападаючого удару з-за триметрової лінії (3 вправи).

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.—Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 12. «Аналіз техніки виконання блокування. Методика навчання та вдосконалення»

1. Підібрати вправи спрямовані на засвоєння техніки блокування (стрибки, схресний крок) (3 вправи).

2. Підібрати вправи спрямовані на засвоєння техніки подвійного блокування (схресний крок, стрибки, приставний крок) (3 вправи).

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.—Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

Тема 13. «Аналіз техніки виконання обманних дій у нападі»

1. Дайте характеристику видів обманних дій.
2. Підібрати вправи спрямовані на вивчення технічних прийомів у нападі: обманні дії. (3 вправи).

Рекомендовані джерела інформації.

Базова

1. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): Навчальний посібник // М.В. Прозар, Є.П. Козак. – Кам'янець – Подільський: ТОВ Рута, 2015. – 127 с.

2. Спортивные игры. Техника, тактика, методика обучения: [учебник] / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин. – М.: Академия, 2008. – 520с.

Допоміжна

1. Железняк Ю. Д., Портнов Ю. М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.

2. Піменов М.П. Волейбол. Спеціальні вправи / М.П. Піменов.–Івано-Франківськ: Лілея – НВ, 2001. –196 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки університету Ушинського: <http://library.pdpu.edu.ua>

4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної самостійної роботи здобувача навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни.

Одним із найважливіших завдань вузівської підготовки є широке залучення здобувачів до наукових досліджень. Знання і уміння, необхідні для вироблення навиків навчально-дослідної роботи майбутні спеціалісти отримують впродовж всього періоду навчання.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, отриманих здобувачами при прослуховуванні лекційного курсу та самостійному вивченню дисципліни, виробленню навичок аналізу соціально- економічних явищ та процесів.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіку навчального процесу. За навчальним планом на виконання одного ІНДЗ відводиться 6 годин.

В межах залікового кредиту ІНДЗ оцінюється і має вагому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту.

Теми ІНДЗ:

1	Розробити методичний комплекс спрямований на вивчення техніки передачі м'яча двома руками знизу та зверху різними способами на місці та в русі, включаючи підготовчі та спеціальні вправи (15 впр.).
2	Розробити методичний комплекс, спрямований на вивчення техніки прямого нападаючого удару через сітку з передньої та задньої лінії, включаючи підготовчі та спеціальні вправи (20 впр.).

6. Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0 балів	Студент бере участь у практичному занятті, але не виявляє ініціативи і бажання виконувати навчальні завдання. Студент не бере участі в практичному занятті, є лише спостерігачем або відсутній.
	1 бал	Студент бере участь у практичному занятті, проявляє ініціативу при виконанні навчальних завдань, виконує поставлені завдання.
Самостійна робота	0 балів	Робота не виконана, або виконана формально, студент не володіє матеріалом.
	1 бал	Робота виконана в повному обсязі, студент володіє матеріалом, присутня деталізація у виконанні, творчий підхід.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	0 балів	Завдання не виконано.
	1-4 бали	Завдання виконано формально і не повністю, об'ємом 1/2. Студент демонструє погану обізнаність з обраної теми.
	5-8 балів	Завдання виконане загалом формально не в повному обсязі 2/3. Студент демонструє часткову обізнаність з обраної теми.
	9-12 балів	Завдання виконано з творчим підходом містить авторські елементи, розгорнуте, але не в повному обсязі і перевищує 3/4 від завдання. Студент демонструє достатню обізнаність з обраної теми. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу матеріалу.
	13-15 балів	Завдання виконано повністю. Продемонстровано творчий підхід,

			містить авторські елементи, розгорнуте і деталізоване. Студент виявляє чітку обізнаність з обраної теми. Робота характеризується змістовою цілісністю і послідовністю викладу матеріалу. Студент володіє науковим мисленням, демонструє вміння аналізувати, виконувати дослідницьку роботу, узагальнювати інформацію зі спеціальної літератури.
Контрольна модульна робота	МКР 1	МКР 2	Відповіді на запитання відсутні, або не правильні, визначення супроводжуються значними помилками або не відповідають сутності поставлених запитань.
	0 балів	0 балів	
	1 -6 бали	1-5 бали	Немає відповідей на усі запитання. Відповіді загалом правильні, проте, не повні і є помилки у визначеннях. Не оперує фаховою термінологією.
	7-12 балів	6-10 бали	Відповіді є на усі запитання, проте, неповні, або немає деталізації, наявні помилки у визначеннях. Достатньо оперує фаховою термінологією.
	13-18 балів	11-16 балів	Відповіді є на всі запитання, вони правильні, розгорнуті, присутня деталізація у визначеннях, немає суттєвих помилок. Впевнено оперує фаховою термінологією.

6. Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Веселовський А. П. Спортивні ігри з методикою викладання - Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2008 – 216 с.
2. Грубник В. Л. Фізична культура. Спортивні ігри в школі. – Х.: Ранок, 2007. – 288 с.
3. Демчишин А.П. Волейбол - гра для всіх. - К.: Здоров'я, 1986. – 120 с.
4. Демчишин А.П. Підготовка юних волейболістів. - К.: Рад. школа, 1982. – 244 с.
5. Демчишин А.П., Артюх В.М. Рухливі і спортивні ігри в школі. – К.: Освіта, 1992.- 175 с.
6. Демчишин А.П., Пилипчук Б.С. Підготовка волейболістів. - К.: Здоров'я, 1979.– 160 с.
7. Дорошенко Е.Ю. Способы оценки технико-тактического мастерства в волейболе / Е.Ю. Дорошенко, М.С. Бессарабов, С.М. Попов, М.М. Медвідь. - Харьков-Белгород-Красноярск, 2006. - С.59 - 62.
8. Желєзняк Ю. Д. Юный волейболист. – М.: ФИС, 1988 - 80 с. 8. Лущик В.І. Спортивні змагання в школі. – Харків: Основа, 2009. – 222с.
9. Костюков В. М. Теорія і методика викладання спортивних ігор : курс лекцій / Костюков В. М., Вознюк Т. В., Драчук А. І. – Вінниця : ВДПУ, 2004. – 117 с.
10. Линник А.М. Методичні рекомендації для практичних та самостійних робіт з волейболу (для студентів основної групи I-IV курсів) // А.М. Линник. – К.: Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2012. – 63 с.
11. Лісянський В.К. Керування тренувальним і змагальним процесом волейболістів високої кваліфікації за допомогою системи педагогічних спостережень / В.К. Лісянський, Є.П. Волков. – Харків: Основа, 2002. – 18 с.
12. Чхань А.А. Основи технічної підготовки з волейболу на факультативних заняттях: Методичні вказівки // А.А. Чхань, О.І. Підлужняк, А.Ю. Горбатий, О.А. Колос. – Вінниця: ВНТУ, 2017. – 40 с.

Допоміжна

1. Вальтин А.И. Проблемы современного баскетбола. К. «Ін Юре». 2003.
2. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта. — К.: Олімпійська література, 2002 — 294 с.
3. Железняк Ю.Д., Портнов Ю.М. Спортивные игры. — М.: Издательский центр Академия, 2002. — 520 с.
4. Комплексный контроль и управление подготовкой спортсменов высокой квалификации в игровых видах спорта: методические рекомендации./ гл. ред. А.М.Кравцов. — М.: ТВТ Дивизион, 2010. — 128 с.
5. Максименко И.Г. Планирование и контроль тренировочного процесса в спортивных играх / И.Г. Максименко. — Луганск: Знание, 2000. — 276с.
6. Офіційні Правила Волейболу 2020

Електронні ресурси

1. Історичні аспекти виникнення волейболу в світі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.volleyball.org.ua/history.htm>.
2. Історичні нариси розвитку волейболу в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.volleyball.ru/history>.
3. Основи навчання техніки гри в волейбол (теорія та практика) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.volleyball.com.ua>.

4. Офіційні правила волейболу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://fvu.in.ua/sites/default/files/documents/rules_zmini_2022_2024.pdf

5. Правила гри. інтерпретації ігрових ситуацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrvoley.net/.

Навчальне видання

Олег Підгірний

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
СПОРТИВНИХ ІГОР (ВОЛЕЙБОЛ)»**

**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)**